Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/298

13.2.2025

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2025/298,

31. oktoober 2024,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2023/1114 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, milles täpsustatakse metoodika, mille abil hinnata muus kui liikmesriigi ametlikus vääringus nomineeritud varapõhise tokeni või e-raha tokeni vahetusvahendina kasutamisega seotud tehingute arvu ja väärtust

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrust (EL) 2023/1114, ([1]) mis käsitleb krüptovaraturge ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 1095/2010 ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/1937, eriti selle artikli 22 lõike 6 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõikes 1 kasutatud mõiste „tehing“ puhul ei ole oluline, mis liiki rahakotti maksja või makse saaja kasutab sellise tehingu algatamiseks või vastuvõtmiseks, milles kasutatakse varapõhist tokenit vahetusvahendina. Sellest tulenevalt on määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõikes 6 osutatud metoodika täpsustamiseks vaja võtta arvesse, et kõnealuse määruse artikli 22 lõike 1 punktis d osutatud aruandlus peaks hõlmama teenuseosutaja hallatavate rahakottide vahelisi tehinguid ning tehinguid teenuseosutaja hallatava rahakoti ja muu kui teenuseosutaja hallatava rahakoti või muud liiki hajusraamatu aadresside vahel, mida ei kontrolli varapõhise tokeni omanik ega krüptovarateenuse osutaja. Määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punkti d kohase aruandluse kohaldamisala ei tohiks hõlmata muude kui teenuseosutaja hallatavate rahakottide vahelisi tehinguid või tehinguid, mis tehakse muude kui teenuseosutaja hallatavate rahakottide ja muud liiki hajusraamatu aadresside vahel, mis ei ole varapõhise tokeni omaniku või krüptovarateenuse osutaja kontrolli all, võttes arvesse, et emitentidel ei pruugi olla vajalikku teavet, et sellistest tehingutest kõnealuse sätte alusel aru anda. See ei tohiks mõjutada emitentide aruandluskohustusi, mida selliste tehingutega seoses tuleb täita vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punktile c ja komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2024/2902 ([2]).

(2) Määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 teise lõigu kohaselt on vahetusvahendina kasutamisega seotud tehingud üksnes sellised tehingud, mis toovad kaasa varapõhisele tokenile omandiõigust omava füüsilise või juriidilise isiku muutuse. See kehtib ka juhul, kui tegelik kasusaaja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punkti 6 tähenduses ([3]) jääb samaks, ja olenemata sellest, kas need tehingud arveldatakse hajusraamatus (ahelas) või väljaspool hajusraamatut (ahelaväliselt). Seega ei peaks andmed, mille emitent esitab määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punkti d kohase aruandluse eesmärgil pädevale asutusele, hõlmama sama isiku eri aadresside või kontode vahelisi varapõhiste tokenite ülekandeid.

([1]) ELT L 150, 9.6.2023, lk 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj.

([2]) Komisjoni 20. novembri 2024. aasta rakendusmäärus (EL) 2024/2902, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1114 kohaldamiseks rakenduslikud tehnilised standardid seoses selliste varapõhiste tokenite või e-raha tokenite aruandlusega, mis on nomineeritud muus kui liikmesriigi ametlikus vääringus (ELT L, 2024/2902, 28.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2902/oj).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj).

(3) Määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 kolmandas lõigus on sätestatud, et teatavaid tehinguid ei peeta varapõhiste tokenite vahetusvahendina kasutamisega seotud tehinguteks. Eelkõige, nagu on selgitatud kõnealuse määruse põhjenduses 61, on varapõhiste tokenite vahetusvahendina kasutamisega seotud tehingud need tehingud, mis on seotud võlgade tasumisega, sealhulgas kaupmeestega tehtavate tehingute kontekstis, ning need tehingud ei tohiks hõlmata investeerimisfunktsioonide ja -teenustega seotud tehinguid, näiteks tokeni kasutamist vahetusvahendina raha või muu krüptovara vastu, välja arvatud juhul, kui on tõendeid, et varapõhist tokenit kasutatakse muu krüptovaraga tehtavate tehingute arveldamiseks. Seega on vaja täpsustada, mis liiki tehingute kohta tuleb määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punkti d kohaselt andmed esitada.

(4) Emitent peaks hindama varapõhise tokeni vahetusvahendina kasutamisega seotud tehingute arvu ja väärtust, nagu on osutatud määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punktis d, lahutades varapõhise tokeniga asjaomases kvartalis arveldatud tehingute koguarvust ja -väärtusest nende tehingute arvu ja väärtuse, mille puhul varapõhist tokenit vahetatakse raha või muu krüptovara vastu emitendi või krüptovarateenuse osutaja juures, samuti nende tehingute arvu ja väärtuse, mille puhul varapõhist tokenit kasutatakse tagatisena finantsinstrumentidega tehingute tegemiseks, ja nende tehingute arvu ja väärtuse, mille puhul varapõhist tokenit kasutatakse tuletislepingu arveldamiseks. Lisaks võib emitent maha arvata muud varapõhise tokeniga tehtavad tehingud, kui emitendil on põhjendatult alust eeldada, et vastavate tehingute eesmärk ei ole maksta kaupade või teenuste eest, tingimusel et emitent suudab pädevale asutusele viimase taotluse korral tõendada, et tal oli põhjendatult alust eeldada, et kõnealused tehingud ei ole seotud varapõhise tokeni kasutamisega kaupade või teenuste eest tasumiseks.

(5) Varapõhise tokeni vahetusvahendina kasutamisega seotud tehingute hulka tuleks arvata ka tehingud, mille puhul üht või mitut varapõhisest tokenist erinevat krüptovara kasutatakse kaupade ja teenuste eest tasumiseks, tingimusel et need tehingud arveldatakse varapõhise tokeniga. See hõlmab näiteks juhtumeid, kus asjaomase tehingu eesmärk on maksta kaupade või teenuste eest ja mille puhul varapõhist tokenit kasutatakse üleminekuvarana varapõhisest tokenist erineva krüptovaraga tehingu tegemiseks või üleminekuvarana sellise tehingu arveldamiseks, mis hõlmab kaht varapõhisest tokenist erinevat krüptovara. Seevastu ei tohiks tehingud, mille eesmärk ei ole maksta kaupade või teenuste eest ja mille puhul pooled soovivad kaubelda varapõhisest tokenist erineva kahe eraldi krüptovaraga või neid vahetada ning lepivad kokku, et tehing arveldatakse varapõhise tokeniga, kuuluda määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punktis d sätestatud aruandluskohustuse kohaldamisalasse.

(6) Emitent peaks iga sellise tehingu puhul, mis kuulub määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punkti d kohaldamisalasse, määrama kindlaks ühisrahaala, mille kohta tuleks tehingu andmed esitada. Kõnealuse määruse artikli 22 lõike 1 punktis d osutatud tehingud peaksid hõlmama tehinguid, mille puhul nii maksja kui ka makse saaja asukoht on liidus samal ühisrahaalal.

(7) Tagamaks, et kvartalipõhist tehingute keskmist arvu ja keskmist koguväärtust päevas hinnatakse õigete ja usaldusväärsete andmete põhjal, ning et parandada aruandluse kvaliteeti, peaks emitent kasutama süsteeme ja menetlusi, mis võimaldavad tal kooskõlastamise eesmärgil võrrelda määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 3 ja rakendusmääruse (EL) 2024/2902 kohaselt makse saaja krüptovarateenuse osutajalt saadud andmeid või – kui tegemist on teenuseosutaja hallatavast rahakotist muusse kui teenuseosutaja hallatavasse rahakotti ülekandmise tehinguga – maksja krüptovarateenuse osutajalt saadud andmeid emitendile kättesaadavate muudest allikatest pärit andmetega, sealhulgas asjakohasel juhul hajusraamatus kättesaadavate tehinguandmetega.

(8) Vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 58 lõikele 3 kohaldatakse selle määruse artiklite 22 ja 23 ning artikli 24 lõike 3 sätteid ka e-raha tokenite suhtes, mis on nomineeritud vääringus, mis ei ole liikmesriigi ametlik vääring. Seega tuleks käesolevat määrust kohaldada *mutatis mutandis* ka selliste e-raha tokenite suhtes.

(9) Käesolev määrus põhineb Euroopa Pangandusjärelevalve poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.

(10) Euroopa Pangandusjärelevalve on korraldanud käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta avalikud konsultatsioonid, analüüsinud võimalikke seonduvaid kulusid ja kasu ning küsinud nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 ([4]) artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesolevas määruses määratakse kindlaks metoodika, mille abil kord kvartalis hinnata selliste tehingute keskmist arvu ja keskmist koguväärtust päevas, mis on seotud varapõhise tokeni kasutamisega vahetusvahendina ühisrahaalal, kooskõlas määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punktiga d.

2. Vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 58 lõikele 3 kohaldatakse käesolevat määrust *mutatis mutandis* ka e-raha tokenite suhtes, mis on nomineeritud vääringus, mis ei ole liikmesriigi ametlik vääring.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „ühisrahaala“ – üks või mitu riiki, millel on sama ametlik vääring;

2) „teenuseosutaja hallatav rahakott“ – krüptovara rahakoti aadress, mille puhul krüptovarateenuse osutaja tagab oma kliendi nimel krüptovara või sellisele krüptovarale juurdepääsu vahendite hoidmise või kontrollimise, vajaduse korral krüptograafiliste privaatvõtmete abil;

3) „muu kui teenuseosutaja hallatav rahakott“ – krüptovara rahakoti aadress, mille puhul kasutaja kontrollib krüptovarale juurdepääsu vahendeid, vajaduse korral krüptograafiliste privaatvõtmete abil.

Artikkel 3

Varapõhise tokeni vahetusvahendina kasutamisega seotud tehingud

1. Emitent hindab selliste tehingute arvu ja väärtust, mis on seotud varapõhise tokeni kasutamisega vahetusvahendina, nagu on osutatud määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punktis d, lahutades asjaomase kvartali jooksul asjaomase tokeniga tehtud tehingute koguarvust ja -väärtusest järgmiste tehingute arvu ja väärtuse:

a) tehingud, mille puhul varapõhine token vahetatakse raha või muu krüptovara vastu emitendi või krüptovarateenuse osutaja juures;

b) tehingud, mille puhul varapõhist tokenit kasutatakse tagatisena finantsinstrumentidega tehingute tegemiseks;

c) tehingud, mille puhul varapõhist tokenit kasutatakse tuletislepingu arveldamiseks;

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj).

d) muud varapõhise tokeniga tehtud tehingud, kui emitendil on põhjendatult alust eeldada, et asjaomaste tehingute eesmärk ei ole maksta kaupade või teenuste eest.

Selleks et jätta esimeses lõigus osutatud hindamisel välja esimese lõigu punktis d osutatud tehingud, peab emitent suutma pädevale asutusele viimase taotluse korral tõendada, et tal oli põhjendatult alust arvata, et need tehingud ei ole seotud varapõhise tokeni kasutamisega kaupade või teenuste eest tasumiseks.

2. Varapõhise tokeni vahetusvahendina kasutamisega seotud tehingute hulka loetakse tehingud, mille puhul üht või mitut varapõhisest tokenist erinevat krüptovara kasutatakse kaupade ja teenuste eest tasumiseks, tingimusel et need tehingud arveldatakse varapõhise tokeniga.

3. Lõikes 1 osutatud tehingud hõlmavad järgmist:

a) hajusraamatus arveldatud tehingud;

b) väljaspool hajusraamatut arveldatud tehingud;

c) teenuseosutaja hallatavate rahakottide vahelised tehingud;

d) tehingud teenuseosutaja hallatava rahakoti ja muu kui teenuseosutaja hallatava rahakoti või muud liiki hajusraamatu aadresside vahel, mida ei kontrolli varapõhise tokeni omanik või krüptovarateenuse osutaja.

4. Lõikes 1 osutatud tehingud ei hõlma sama isiku eri kontode või aadresside vahelisi ülekandeid.

5. Lõikes 1 osutatud tehingud hõlmavad ainult selliseid tehinguid, mille puhul nii maksja kui ka makse saaja asukoht on liidus samal ühisrahaalal. Maksja või makse saaja asukohana käsitatakse füüsiliste isikute puhul nende alalist elukohta ja juriidiliste isikute puhul nende registrijärgsele aadressile vastavat asukohta.

Artikkel 4

Tehingute keskmise arvu ja keskmise koguväärtuse arvutamine

1. Emitent arvutab määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punktis d osutatud tehingute kvartalipõhise keskmise arvu ja keskmise koguväärtuse päevas iga ühisrahaala kohta järgmiste aruandekuupäevade seisuga: 31. märts, 30. juuni, 30. september ja 31. detsember.

2. Lõikes 1 osutatud tehingute väärtus esitatakse emitendi päritoluliikmesriigi ametlikus vääringus.

3. Emitent määrab lõikes 1 osutatud tehingute väärtuse järgmiselt:

a) kui varapõhise tokeni aluseks oleva vara kogum hõlmab üht või mitut ametlikku vääringut, mis erineb käesoleva artikli lõikes 2 osutatud ametlikust vääringust, määrab emitent vastavate tehingute päevase väärtuse kindlaks, kasutades asjakohaseid vahetuskursse, mida kohaldatakse asjaomase aruandeperioodi iga kalendripäeva lõpus, kooskõlas varapõhise tokeni hindamise või hindamise põhimõtetega, millele on osutatud määruse (EL) 2023/1114 artikli 39 lõike 2 punktis c;

b) kui varapõhise tokeni aluseks oleva vara kogum hõlmab muid varasid kui ametlik vääring, määrab emitent vastavate tehingute päevase väärtuse kindlaks, kasutades võimaluse korral turuhindu, mis arvutatakse asjaomase aruandeperioodi iga kalendripäeva lõpus, kooskõlas varapõhise tokeni hindamise või hindamise põhimõtetega, millele on osutatud määruse (EL) 2023/1114 artikli 39 lõike 2 punktis c ning artikli 36 lõigetes 11 ja 12;

c) selliste e-raha tokenite puhul, mis on nomineeritud vääringus, mis ei ole liikmesriigi ametlik vääring, määrab emitent vastavate tehingute päevase väärtuse kindlaks, kasutades asjakohaseid vahetuskursse, mida kohaldatakse asjaomase aruandeperioodi iga kalendripäeva lõpus.

Artikkel 5

Andmekvaliteet

1. Emitendil peavad olema kasutusel süsteemid ja protseduurid, millega tagatakse, et pädevale asutusele määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 1 punkti d kohaselt esitatavad andmed on õiged ja täielikud ning et need esitatakse rakendusmääruses (EL) 2024/2902 sätestatud tähtaja jooksul.

2. Lõikes 1 osutatud süsteemid ja protseduurid peavad võimaldama emitendil kooskõlastamise eesmärgil võrrelda määruse (EL) 2023/1114 artikli 22 lõike 3 ja rakendusmääruse (EL) 2024/2902 kohaselt makse saaja krüptovarateenuse osutajalt saadud andmeid või – kui tegemist on teenuseosutaja hallatavast rahakotist muusse kui teenuseosutaja hallatavasse rahakotti ülekandmise tehinguga – maksja krüptovarateenuse osutajalt saadud andmeid emitendile kättesaadavate muudest allikatest pärit andmetega, sealhulgas asjakohasel juhul hajusraamatus kättesaadavate tehinguandmetega.

Artikkel 6

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 31. oktoober 2024

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN